

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema LXXX.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

X.
 THEMA LXXX EX NOVO TEST. 657

At in his omnis culpa refidet qui non credunt. *Creditur enim in Christum exemplar illud Pauli est propositum.* Hoc itaque peccatum solum ipsis damnabile est, quod *non credunt.* Id Spiritus sanctus arguit. Joh. 16. v. 9.

Dicitur itaque ipsis, *Ex te perditio tua,* Ose. 13. v. 9. Ego voluit congregare, *tu noluisti,* Mat. 23. v. 38. Sua igitur culpa pereunt, quia credere nolunt. Ideo semper additur conditio illa: *qui credunt,* Joh. 3. v. 16. Act. 10. v. 43. Marc. 16. v. 16. Joh. 6. v. 40. Sine fide autem impossibile est placere Deo. Heb. 11. v. 6.

III. Refutari potest error Calvinianorum, qui magnam humani generis partem ab aeterno fuisse destinatam exitio opinantur. Vide Colloq. Mompelga. pag. 523. & sequentibus.

FINIS.

THEMA LXXX.

i. Tim. 6. v. 6.

Magnum questus pietas, cum animo sua sorte contento. Nihil enim intulimus in mundum, videlicet nec afferre quequam possimus.

DISPOSITIO.

Omnes fere homines in mundo lucrum amant & oderunt damnum. Veritatem (inquit) est für sachen gut. Ideoque etiam omnes hoc agunt, ut questum faciant in re aliqua. Hanc ob causam impiger extremos currit mercator ad Indos, per mare pauperem fugiens, per saxa, per ignes. Alius duro manuum labore, alius alia ratione, imo nonnulli fartis & illiberalibus artibus maguos & huberes questus sibi constituere tentant.

1. Paulus vero hoc loco paucis docet, quis Christianorum huberrimus & maximus questus esse possit ac debeat.

2. Deinde addit rationem, quare hoc lucro & questu Christiani contenti esse debeant, De his nobis erit dicendum.

T t dum

dum. Quod si vero persuadere vobis poterimus, ut iuxta Pauli mentem maiorem quæstum facere non cupiatis, quam is præscripsit, multum nos lucratos esse putabimus.

I. Pars.

Vt magnum quæstum faciamus, duo requiri Paulus author est.

Primum est *pietas*. Hanc ad omnia esse utilem dixit supra. c. 4. Cum habeat promissiones huius & futurae vitæ.

Itaq; primum habet pius certam Promissionem de hereditate cælesti, quæ superat omnes huius mundi thesuros. Quod ex contrario patet, Matt. i 6. v. 26.

Qui cælum habet, huic nihil deest. Nam qui habet Deum propitium coheres est Christi, cum quo omnia sunt piis donata, Rom. 8. v. 31. & 17. Dummodo te habeam, nihil curo, Psal. 73. v. 25.

Tales habent lætitiâ Spiritus sancti, Psal. 51. v. 14. & Rom. 14. v. 17. & pacem conscientiæ, quæ superat omnem intellectum, Phil. 4. v. 7.

Sed nec in terris patitur illis Dominus deesse necessaria Psal. 34. v. 10. Non erit inopia timentibus eum. Diuites tæguerunt: at qui inquirunt Dominum, non minuentur omni bono, Psal. 37. v. 25. Iunior fui & senex, nec vidi iustum derelictum.

Alterum vero quod magni quæstus locus nobis est, animus sua sorte contentus est. Si enim illi deerit. Natura enim paucis contenta est. Cumque Deus sciat quantum vni quisque cogatur habere. Matt. 6. v. 32. ille prudentissime sic disponit omnia, ut omnes habeant, quantum illis satis est.

Tam enim viuitt ille qui parum habet, quam qui Cæci possidet opes. Non enim viuittur ex multis diuitiis Christo teste, Luc 12. v. 15.

Imo felicitas viuittur ex paucis, Salomone ditissimo teste, Eccl. 4. v. 6. & 5. v. 9. 10. 11. 12.

Contra vero, auaro tam deest quod habet, quam quod

non

non habet. Et, quis diues? Cui satis est. Quis pauper? aua-
rus. Recte hinc dicunt Germani: *Es hat niemand genug
als der so sich begnügen läßt.*

Vrs. Videmus quam crasse hallucinantur illi, qui ma-
ximum se quæstum facere opinantur, si multas opes cor-
radant. Nec quicquam se lucri ex pietate habere putant.
Probitas [inquit] laudatur & alger, imo damnosam exi-
stimant pietatem, sicut illi, Jer 4. v. 8.

Contra si multum colligunt, tunc se multum lucrari
putant. Sicut faciebat ille diues. Luc. 12. v. 19. Quærun-
t thesauros obnoxios periculis: Interim verum thesaurum
negligunt, Matt. 6. v. 19.

Quid proderit totum mundum lucrari & iacturam fa-
cere animæ? Marth. 16.

Quærant igitur primum regnum Dei & iustitiam eius
& cætera adiicientur, Matth. 6. v. 33.

Quod si peccant qui quæstum faciunt ex rebus per se
illicitis, & interim tamen negligunt quæ ad salutem ani-
mæ faciunt, Luc. 8. v. 14. quanto grauius peccant qui ex
mera auaritia turpes quæstus faciunt, per fas & nefas cor-
radentes pecunia: sicut illi Amos 8. v. 5. Vide autem pec-
eam ibi additam.

Quid sentiendum de quæstu meretricio? & de quæstu
illiberali impostorum, furum, &c.

De his male quæstus non gaudebit tertius hæres.

Peribunt cum omnibus suis. Vide Plal. 49.

II. Pars,

Quare autem in pietate & *auaritia* maximū lucrum
ponere debeamus, rationem addit Paulus hanc: Nihil in-
tulimus in hunc mundum: nihil vti que etiam auferemus.
Quorsum opus multis diuitiis, cum illæ nihil fecerint ad
nostram natiuitatem: nihil etiam in morte possint iua-
re, Proverb. 11. v. 4. Hoc agnoscit Hiob, Nudus egressus
sum, nudus reuertar, Quid igitur multum me afficiant di-
uitiæ? Hiob. 1. v. 21.

Idem fere extat, Eccl. 5. v. 14. & sequentibus. Et Psalm. 49. vers. 18.

Nota est ea, quam sæpius supra citauimus, historia, Saladini Asiæ Domitoris, cuius in funere hoc erat præconium:

Vixi diuitiis, regno, tumidusq. trophæis:

Sed pannum nigrum nil nisi morte tuli.

Nostri maiores his Germanicis rhythmis (quos plerumque vasis & poculis inscribi, vel ad mentas depingi curarunt) huius rei sæpius voluerunt commonefieri, dicentes:

Trinck vnd iss! Gottes nicht vergiß!
Bewahr dein Ehr! Dir wird nicht mehr!
Von aller deiner Hab! Dann ein Tuch ins graß.

Miseriam itaque & pauperiam omnium sunt, imo & stultissimi, Christo teste, qui sic cumulsant opes tanquam nunquam morituri, cum nesciant cui cessura sint quæ parauerunt, Luc. 12 v. 20. Nescit enim homo an sapiens an stultus futurus sit hæres, Eccl. 2. v. 19. Vanitas itaque magna. ibid. v. 23.

F I N I S.

NOTANDVM.

Lectori S.

Noluit, Lector amice, latere, sequentes aliquot Dispositiones viginti vltimorum Thematum, vsque ad finem huius Promptuarii, non esse meas, sed fratris mei germani, quem vnum habeo & charissimum M. Ioannem Mauricium Bidembach, oppiduli Ovvensis pastorem fidelissimum.

Postquam enim ex Cænobio Adelbergensi, ad Abbatiam amplissimi Cænobii Maulbrunensis præter meam expectationem ante aliquot menses vocatus & translatus fui, exceperunt me ibi plurima & grauissima negotia, que

que partim Ecclesia, partim etiam Republica causa mihi consocienda fuerunt. Cum itaque illa me à liberis & museo meo sepius, & multo tempore abstrahere velle viderentur: Interim vero Typographus, propter instantes mundinas, mihi etiam cupidissime instaret, ut opus ceptum ad umbilicum perducerem: Id vero propter meam absentiam & occupationes prope infinitas factum impossibile esset: hoc quod restabat opelle, fratri meo exp. diendum demandavi: Ne lectori quidquam ex Numero The matum vel dispositionum desset.

Finem itaque huic operi frater imposuit, conscriptis vltimis Dispositionibus v. g. i. n. t. quas lectori non minus quam meas gratas fore spero. Te vero id, lector optime, monere hanc ob causam volui, ne pro meo venditarem quidquam, quod alterius opera confectum esset.

Vale amice Lector, & omnibus hisce (que tua vtilitatis causa con. scripta sunt) dispositionibus (si poteris) vtere, fruere, & nostrum studium laudandi Ecclesiam pie amulanti non desine.

THEMA LXXXI.

I. Tim. 1. v. 12.

Novi certusque sum, quod is cui credidi, potens sit depositum meum custodi e in illum diem.

DISPOSITIO.

Apostolus ac Evangelista Joannes in Canonica sua Epistola cap. 5. ait: Fides est nostra victoria, qua vici mundum. Quibus verbis fidei attribuit, qua non armis externis pollunt effici. Quis namque possit armis expugnate rationem suam, seu intellectum, licet esset cataphractus,

Tt 3. v. in